

3. Kyrkans förtroendemannaavtal och kyrkans samarbetsavtal

3.1 Bestämmelser om lokala avtal i förtroendemannaavtalet och samarbetsavtalet

I avtalsuppgörelsen enligt konkurrenskraftsavtalet ingick en revidering av både kyrkans förtroendemannaavtal och kyrkans samarbetsavtal. I bägge avtalen inkluderades en ny bestämmelse om ingåendet av lokala avtal enligt normalklausulen samt en möjlighet att hänskjuta ett ärende till förhandlingar mellan Kyrkans arbetsmarknadsverk och kyrkans huvudavtalsorganisationer, om ett enhälligt förhandlingsresultat inte kan nås på lokal nivå.

Frågor som enligt kyrkans förtroendemannaavtal kan avtalas lokalt är:

- § 4 mom. 1, Antal förtroendemän: Om man utöver huvudförtroendemannen tillsätter övriga förtroendemän och vill tillsätta fler än de antal som anges i momentet ska lokalt avtal ingås om detta.
- § 4 mom. 4, Avtal i samband med tillsättandet av förtroendemän: Om huvudavtalsorganisation föreslår att fler än en förtroendeman tillsätts ska man enligt detta moment lokalt avtala om förtroendemännens uppgiftsfördelning och eventuell förtroendemannaersättning. Om förtroendemannaersättning kan man då enligt § 10 mom. 3 avtala att ersättningen enligt KyrKTAK § 222 och bilaga 1 delas mellan alla personer som sköter förtroendemannauppgifter eller att huvudförtroendemannen betalas den ersättning som anges i avtalsbestämmelserna och de övriga förtroendemännen betalas annan ersättning.
- § 9, Förtroendemännens tidsanvändning: Huvudförtroendemannens och eventuella övriga förtroendemäns tidsanvändning ska enligt paragrafen avtalas lokalt. Man bör dock notera, att om den tid som behövs för skötsel av förtroendemannauppgiften under ordinarie arbetstid är mindre än två timmar per vecka sköts förtroendemannauppgifterna inom ramen för de ordinarie arbetsuppgifterna.
- § 5 mom. 1, Förtroendemannaavtal: Förtroendemannaavtal kan enligt paragrafen förrättas under arbetstid och på arbetsplatsen. Hur det görs avtalas emellertid lokalt.
- § 13, Giltighet: Enligt paragrafen kan man lokalt avtala om att tillämpa avtalet på nuvarande huvudförtroendemän och förtroendemän innan deras mandatperiod tar slut. Om man inte fattar lokalt avtal om saken fortsätter huvudförtroendemän och förtroendemän som tillsatts enligt kyrkans förtroendemannaavtal från 1.4.2014 i sin uppgift till slutet av sin mandatperiod och bestämmelserna i det tidigare avtalet tillämpas på dem.

Frågor som enligt kyrkans samarbetsavtal kan avtalas lokalt är:

- § 12 mom. 2, Antalet medlemmar i samarbetskommissionen: Den nedre gränsen för antalet medlemmar i samarbetskommissionen har strukits ur paragrafen. Kommissionens medlemsantal ska enligt paragrafen fastställas lokalt. Den lokala avtalsrätten begränsas av ett maximiantal medlemmar (högst 12) och en bestämmelse om minimimängden arbetsgivarrepresentanter (minst en fjärdedel av medlemmarna).
- § 15 mom. 1, Antalet arbetarskyddsfullmäktige och ersättare samt deras mandatperiod: Det går att lokalt avtala om egna arbetarskyddsfullmäktige och två ersättare för vissa personalgrupper eller funktionella helheter. Man kan däremot inte avvika från det fastställda antalet, minst 10 anställda per arbetarskyddsfullmäktig.
- § 16 mom. 1, Ansvar för ordnande av val: Arbetarskyddsfullmäktigen och ersättarna väljs enligt momentet vid en tidpunkt och på en plats som man på förhand kommer överens med arbetsgivaren om.

3.2 Andra ändringar i kyrkans förtroendemannaavtal

Utöver bestämmelserna om lokala avtal har vissa andra innehållsändringar gjorts i förtroendemannaavtalet. Dessa är:

- § 3, Förtroendemän: Användningen av benämningen huvudförtroendeman har breddats. Benämningen används om en förtroendeman som huvudavtalsorganisationen utsett till sin företrädare. Om huvudavtalsorganisationen har utsett endast en förtroendeman för församlingen är han eller hon även den huvudförtroendeman som avses i avtalet. Om en organisation har tillsatt flera förtroendemän ska den utse en av dem till huvudförtroendeman.
- § 4, Tillsättande av förtroendemän: Till paragrafen har fogats en ny bestämmelse om gemensam förtroendeman för flera arbetsgivare. Enligt den kan församlingarna ha gemensamma förtroendemän vilkas arbetsfält omfattar två eller flera självständiga församlingar. Förutsättningen är att församlingarna har avtalat om arrangemanget och att huvudavtalsorganisationen i enlighet med avtalet mellan församlingarna utser en gemensam förtroendeman.
- § 6, Förtroendemännens uppgifter: Till förtroendemännens uppgifter har lagts till att vara medlem av det representativa samarbetsorganet på det sätt som fastställts i kyrkans samarbetsavtal.
- § 10, Ersättning till förtroendemän samt KyrkTAK § 222 Ersättning till förtroendemän och bilaga 1, 6. Vissa förmåner för personalens representanter: Betalningen av förtroendemannaersättning begränsades till att gälla huvudförtroendemannen och bestämdes därefter stegvis enligt antalet anställda som företräds. Det lades också till en möjlighet att lokalt avtala om att den ersättning som ska betalas till huvudförtroendemannen delas mellan alla som sköter förtroendemannauppgifter eller att huvudförtroendemannen får ersättning enligt § 222 och bilaga 1 och en annan ersättning fastställs för de övriga.
- § 11, Förtroendemännens utbildning och förmåner under utbildningstiden: Bestämmelsen om utbildning har redigerats. Förtroendemannen bereds enligt bestämmelsen möjlighet att inom de ramar som arbetsuppgifterna tillåter utveckla sin kompetens för skötseln av förtroendemannauppgifterna. Arbetsgivaren kan enligt tillämpningsanvisningen ordna utbildning i syfte att öka förtroendemännens kunskap om församlingens ekonomiska situation och personalpolitik och att förbättra förtroendemannens beredskap att främja en resultatrik församlingsverksamhet. I tillämpningsanvisningen anges också att den tid som en deltidsarbetande förtroendeman använder till förtroendemanna-utbildning ska beaktas i arbetstidsplaneringen.

Dessutom har det gjorts några ändringar av teknisk karaktär, bl.a.:

- § 7, Rätt att få information och skyldighet att ge information
- § 8, Förtroendemännens ställning.

Kyrkans reviderade förtroendemannaavtal träder i kraft 1.2.2017. Hur avtalet ska tillämpas under pågående mandatperiod på huvudavtalsorganisationernas huvudförtroendemän och förtroendemän som tillsatts i enlighet med det förtroendemannaavtal som trädde i kraft 1.4.2014 fastställs lokalt, se kap. 3.1 ovan.

3.3 Andra ändringar i kyrkans samarbetsavtal

Kyrkans samarbetsavtal har fått ny struktur och ordningen på innehållet har kraftigt reviderats jämfört med avtalet från 1.4.2014. Nytt är att ärenden delats in i sju kapitel och samarbetet har delats in i två olika förfaranden: utvecklingsverksamhet (kontinuerligt samarbete) och samarbete i samband med minskning av arbetskraft (samarbetsförfarande).

Syftet med denna förnyelse var att underlätta tillämpningen av avtalet och främja både ett interaktivt samarbete mellan arbetsgivaren och de anställda och de anställdas delaktighet och inflytande i behandlingen av ärenden som gäller arbetet och arbetsplatsen samt säkerhet och hälsa i arbetet. Den primära utgångspunkten i avtalet är dock fortsättningsvis att de frågor som omfattas av samarbetet – och som är desamma som tidigare – behandlas genom samarbetsförfarande innan arbetsgivaren fattar ett avgörande. Indelningen i direkt samarbete och representativt samarbete har också bevarats.

Av innehållsändringarna i avtalet gäller de flesta samarbetsorganisationen (kap. 4) och samarbetskommissionen (§ 12).

- Den nedre gränsen för antalet medlemmar i samarbetskommissionen har strukits ur paragrafen. Kommissionens medlemsantal ska avtalas lokalt. Den lokala avtalsrätten begränsas av ett maximumantal medlemmar (högst 12) och en bestämmelse om minimimängden arbetsgivarrepresentanter (minst en fjärdedel av medlemmarna).
- Bestämmelsen om de anställdas representant har reviderats. Personalen företräds framöver i samarbetskommission av arbetarskyddsfullmäktigena och huvudavtalsorganisationernas förtroendemän.
- Bestämmelsen om kommissionens ordförande har också redigerats. Arbetarskyddschefen är ordförande och vice ordförande väljs av personalens företrädare bland sig. Ordförande och vice ordförande kan bilda ett presidium som bl.a. bereder sammanträdets föredragningslista.
- En ändring har också gjorts i tiden för att sammankalla samarbetskommissionen. Mötet sammankallas av ordföranden minst fem kalenderdagar före sammanträdet eller så fort det är möjligt.

Kyrkans nya samarbetsavtal träder i kraft 1.2.2017. Samtidigt upphävs kyrkans samarbetsavtal som trädde i kraft 1.4.2014. En samarbetsorganisation samt arbetarskyddsfullmäktigen och dennes ersättare som har valts eller utsetts enligt det upphävda avtalet ska dock kvarstå i uppdraget till utgången av sin mandatperiod. Den pågående fyraårsperioden löper ut i slutet av 2017.